

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-06

Tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija

Rešava: Pretresni panel II

sudija Čarls L. Smit III, predsedavajući sudija

sudija Kristof Barte

sudija Genel Metro

sudija Fergal Gejnor, rezervni sudija

Sekretar: Fidelma Donlon

Datum: 16. decembar 2024.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Javna redigovana verzija odluke o zahtevu tužilaštva da se dokazi predloženi uz svedoke W04826, W04874 i W04875 prihvate na osnovu pravila 138, 149 i 154 i o jednom daljem zahtevu

Specijalizovano tužilaštvo
Kimberli P. Vest

Zastupnik žrtava
Sajmon Loz

Branilac Hašima Tačija
Luka Mišetić

Branilac Kadrija Veseljija
Rodni Dikson

Branilac Redžepa Seljimija
Džefri Roberts

Branilac Jakupa Krasnićija
Venkatešvari Alagendra

PRETRESNI PANEL II (u daljem tekstu: panel), na osnovu članova 21, 37 i 40 Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravila 118(2), 137–138, 141(1), 149 i 154 Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeću odluku.

I. TOK POSTUPKA

1. Dana 7. oktobra 2024, u skladu sa stavovima 73 i 74 naloga o vođenju postupka,¹ Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) dostavilo je informacije o predstojećem svedočenju tri predložena veštaka.²

2. Dana 9. oktobra 2024. odbrana je obavestila tužilaštvo (i) da ne osporava kvalifikacije troje veštaka, (ii) da se ne slaže ni s izveštajima veštaka ni s njihovim zaključcima i (iii) da želi da unakrsno ispita veštake.³

3. Dana 11. oktobra 2024. tužilaštvo je podnelo zahtev da se prihvate svedočenja veštaka W04826, W04874 i W04875 (u daljem tekstu: zahtev tužilaštva) i s tim povezan zahtev da izmeni spisak svojih dokaznih predloga (u daljem tekstu: spisak dokaznih predloga tužilaštva).⁴

¹ F01226/A01, panel, *Order on the Conduct of Proceedings* /Nalog o vođenju postupka/ (u daljem tekstu: nalog o vođenju postupka), 25. januar 2023.

² F02620/A01, specijalizovani tužilac, *Annex 1 to Prosecution submission of list of witnesses for 18 November 2024 to 30 January 2024* /Prilog 1 uz podnesak tužilaštva sa spiskom svedoka za period od 18. novembra 2024. do 30. januara 2024/ (u daljem tekstu: podnesak tužilaštva sa spiskom svedoka), 7. oktobar 2024, poverljivo, str. 66 –80, 90-100-154.

³ F02633, specijalizovani tužilac, *Prosecution Motion for Admission of Evidence of Witnesses W04826, W04874, and W04875 pursuant to Rules 138, 149, and 154 and related request* /Zahtev tužilaštva da se svedočenja veštaka W04826, W04874 i W04875 prihvate na osnovu pravila 138, 149 i 154 i dalji zahtev povezan s tim/ (u daljem tekstu: zahtev tužilaštva), 11. oktobar 2024, poverljivo, s poverljivim prilogima 1–3, stav 17 (javna redigovana verzija (F02633/RED) zavedena je istog dana).

⁴ Zahtev tužilaštva; F02511, specijalizovani tužilac, *Prosecution Submission of Amended Exhibit List* /Zahtev tužilaštva s izmenjenim spiskom dokaznih predloga/, 27. avgust 2024, sa strogo poverljivim i *ex parte* prilogom 1 i poverljivim prilogom 2.

4. Dana 8. novembra 2024, pošto su za to dobili odobrenje panela,⁵ timovi odbrane Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija (u daljem tekstu zajedno: odbrana, optuženi) podneli su objedinjen odgovor na zahtev tužilaštva (u daljem tekstu: odgovor odbrane).⁶

5. Dana 18. novembra 2024. tužilaštvo je uložilo repliku na odgovor odbrane (u daljem tekstu: replika tužilaštva).⁷

6. Dana 20. novembra 2024. odbrana je podnela objedinjen zahtev da joj se odobri ulaganje duplike na repliku tužilaštva (u daljem tekstu: zahtev za odobravanje duplike).⁸

7. Dana 21. novembra 2024. tužilaštvo je odgovorilo na zahtev za odobravanje duplike.⁹

8. Dana 3. decembra 2024. panel je izdao usmeni nalog kojim je odbio zahtev odbrane za odobrenje da uloži dupliku.¹⁰

⁵ F02648, panel, *Decision on Joint Defence Request for an Extension of Time to Respond to F02620, F02625 and F02633* /Odluka o zajedničkom zahtevu odbrane da joj se produži rok za dostavljanje odgovora na podneske F02620, F02625 i F02633/, 14. oktobar 2024, stav 13(b)(ii).

⁶ F02703, specijalizovani branilac, *Joint Defence Consolidated Response to F02620 and F02633* /Zajednički odgovor odbrane na podneske F02620 i F02633/, 8. novembar 2024, poverljivo, s poverljivim prilogima 1–4.

⁷ F02732, specijalizovani tužilac, *Prosecution Reply Relating to Request to Admit Expert Witness Evidence (F02633)* /Replika tužilaštva u vezi sa zahtevom F02633 da se prihvate svedočenja veštaka/, 18. novembar 2024.

⁸ F02737, specijalizovani branilac, *Joint Defence Request for Leave to Sur-Reply to "Prosecution Reply Relating to Request to Admit Expert Witness Evidence (F02633)"* /Zajednički zahtev odbrane za odobrenje da uloži dupliku na repliku tužilaštva u vezi sa zahtevom F02633 da se prihvate svedočenja veštaka/, 20. novembar 2024, javno.

⁹ F02741, specijalizovani tužilac, *Prosecution Response to Joint Defence Request for Leave to Sur-reply (F02737)* /Odgovor tužilaštva na zajednički zahtev odbrane F02737 za odobrenje da uloži dupliku/, 21. novembar 2024, javno.

¹⁰ Engleski transkript zasedanja, 3. decembar 2024, str. 23240, redovi 6–22.

II. ARGUMENTACIJA

9. Tužilaštvo traži da se izveštaji veštaka W04826, W04874 W04875 (u daljem tekstu: veštaci, izveštaji veštaka) i s tim povezan originalni materijal (u daljem tekstu: originalni materijal povezan s veštacima) prihvate na osnovu pravila 138 i 149.¹¹ Tužilaštvo traži i da se na osnovu pravila 154 prihvate transkripti svedočenja svedoka W04826 (u daljem tekstu: izjave svedoka W04826) i s tim povezani dokazni predlozi (u daljem tekstu: dokazni predlozi povezani sa svedokom W04826) iz [BRISANO] i [BRISANO], kao i svedočenje svedoka W04875 u [BRISANO].¹²

10. Tužilaštvo tvrdi da izveštaji veštaka i originalni materijal povezan s njima (u daljem tekstu: materijal predložen uz veštake), kao i izjave svedoka W04826 i dokazni predlozi povezani s njima (u daljem tekstu: dokumenti predloženi na osnovu pravila 154) (u daljem tekstu: predloženi dokazi) ispunjavaju uslove iz Pravilnika za prihvatanje materijala.¹³ Tužilaštvo navodi i da će na pripremnim sastancima s veštacima možda zatražiti njihovo mišljenje o dokumentima koji se u predloženim dokazima ne pominju.¹⁴ I na kraju, tužilaštvo traži odobrenje da spisku svojih dokaznih predloga doda jedan dokument povezan sa svedokom W04826.¹⁵

11. Odbrana u odgovoru kaže da je tužilaštvo pogrešno primenilo relevantne principe i da je predložilo pogrešan pristup prihvatanju predloženih dokaza.¹⁶ Odbrana se zahtevu tužilaštva protivi iz sledećih razloga: (i) pravilo 149 je *lex specialis* za dopuštenost predloženih dokaza koji se ne mogu prihvatiti na osnovu pravila 138 ili pravila 153–155 već samo na osnovu pravila 149, i to nakon što su

¹¹ Zahtev tužilaštva, stavovi 1, 42.

¹² Zahtev tužilaštva, stavovi 1, 42. V. takođe priloge 1–3 zahteva tužilaštva.

¹³ Zahtev tužilaštva, stav 2.

¹⁴ Zahtev tužilaštva, stav 18.

¹⁵ Zahtev tužilaštva, stavovi 32.

¹⁶ Odgovor odbrane, stav 10.

veštaci svedočili *viva voce*,¹⁷ (ii) ni u Pravilniku ni u nalogu o vođenju postupka ne postoje odredbe koje bi dopuštale da se izveštaji veštaka treće strane, dakle, veštaka koji nisu na spisku svedoka tužilaštva, predlože uz nekog drugog veštaka,¹⁸ (iii) izjave veštaka treće strane mogu se prihvatiti samo na osnovu pravila 153–155, koja su *lex specialis*, a ne na osnovu pravila 138 ili kao materijal predložen uz veštaka na osnovu pravila 149,¹⁹ (iv) tužilaštvo od veštaka namerava da zatraži mišljenje o temama koje izlaze iz okvira njihove stručnosti, a to nije dopušteno,²⁰ (v) ni u Pravilniku ni u nalogu o vođenju postupka nema odredbi koje dopuštaju prihvatanje dopunskih izjava ili izveštaja veštaka pre njihovog svedočenja u sudnici, ili izvođenje novih dokaza na suđenju koji nisu sadržani u njihovim izveštajima²¹ i (vi) ni u Pravilniku ni u nalogu o vođenju postupka nema odredbi koje dopuštaju ili predviđaju pripremne sastanke sa veštacima.²²

12. Tužilaštvo u replici kaže da njegov zahtev treba odobriti zato što (i) odbrana u svom odgovoru pogrešno predstavlja pravne odredbe relevantne za svedočenje veštaka i ignoriše utvrđene standarde za prihvatanje materijala,²³ (ii) predloženi dokazi ispunjavaju uslove za prihvatanje i tiču se oblasti stručnosti trojice veštaka²⁴ i (iii) tužilaštvo s veštacima može da održi pripremne sastanke i može da izvodi dokaze o pitanjima koja nisu obuhvaćena njihovim izveštajima.²⁵

¹⁷ Odgovor odbrane, stavovi 11–18.

¹⁸ Odgovor odbrane, stav 19. V. takođe odgovor odbrane, stavovi 20–27, 56–67.

¹⁹ Odgovor odbrane, stavovi 28–30. V. takođe odgovor odbrane, stavovi 31–34, 66–67.

²⁰ Odgovor odbrane, stavovi 35–37. V. takođe odgovor odbrane, stav 38, 66–67.

²¹ Odgovor odbrane, stav 43. V. takođe odgovor odbrane, stavovi 39–42, 44, 46, 66–67.

²² Odgovor odbrane, stav 45. V. takođe odgovor odbrane, stavovi 66–67.

²³ Replika tužilaštva, stavovi 1–2, 16.

²⁴ Replika tužilaštva, stavovi 3–11, 16.

²⁵ Replika tužilaštva, stavovi 12–16.

III. MERODAVNO PRAVO

13. Što se tiče predloženih svedočenja veštaka, pravilom 149(2) predviđeno je da suprotna strana u roku od sedam (7) dana od obelodanjivanja izveštaja veštaka ili shodno nalogu panela podnosi obaveštenje u kom naznačava:

(a) da li osporava kvalifikacije svedoka kao veštaka ili relevantnost izveštaja veštaka u celini ili delimično i, ako je to slučaj, koji delovi izveštaja se osporavaju;

(b) da li prihvata izveštaj veštaka ili neke njegove delove, ili

(c) da li želi da unakrsno ispituje veštaka.

14. Prema pravilu 149(3), ukoliko suprotna strana prihvati izveštaj veštaka ili neke njegove delove, panel njih može da uvede u dokazni spis bez pozivanja veštaka da lično svedoči.

15. Prema pravilu 149(4), ukoliko jedna strana iskoristi prava opisana u stavu (2)(b) ili (c), panel odlučuje o prihvatljivosti izveštaja veštaka nakon njegovog svedočenja i ispitivanja.

16. Što se tiče dokaza za koje se traži da budu prihvaćeni na osnovu pravila 154, panel upućuje na merodavno pravo koje je izneo u svojoj prvoj odluci o prihvatanju dokaza na osnovu pravila 154.²⁶

²⁶ F01380, panel, *Decision on Admission of Evidence of First Twelve SPO Witnesses Pursuant to Rule 154* /Odluka o prihvatanju dokaza prvih dvanaest svedoka tužilaštva prema pravilu 154/, 16. mart 2023, poverljivo (javna redigovana verzija (F01380/RED) zavedena je 7. novembra 2023), stavovi 11–35.

IV. DISKUSIJA

A. JEDNO PRELIMINARNO PITANJE

17. Tužilaštvo tvrdi da na pripremnim sastancima sa veštacima sme da zatraži njihovo mišljenje o nekoliko dokumenata koji su povezani s izvesnim žrtvama a koji se ne pominju u predloženim dokazima.²⁷

18. Odbrana tvrdi da ni u Pravilniku ni u nalogu o vođenju postupka nema odredbi koje dopuštaju ili predviđaju pripremne sastanke sa veštacima.²⁸ Odbrana tvrdi da bi pripremni sastanci s veštacima neminovno doveli do novih dokaza, što je nedopušteno, i dodaje da profesionalni svedoci nisu izloženi istim rizicima kojima su izloženi svedoci laici, te za njih stoga ne važi uobičajeni režim pripremnih sastanaka.²⁹

19. Tužilaštvo u replici kaže da odbrana nije navela ubedljiv razlog iz kog bi tužilaštvu trebalo zabraniti da održi pripremne sastanke s veštacima ili da tokom njihovog svedočenja izvodi dokaze koji izlaze iz okvira onog što su veštaci naveli u svojim izveštajima.³⁰

20. Panel primećuje da, u skladu s relevantnom sudskom praksom, ništa u pravnim odredbama Specijalizovanih veća ni u nalogu o vođenju postupka ne zabranjuje održavanje pripremnih sastanaka s veštacima³¹ niti sprečava stranu koja poziva svedoke da od veštaka zatraži stručno mišljenje o dokumentima koje veštak nije prokomentarisao u svom izveštaju.³² Kao i kod drugih svedoka, tako je

²⁷ Zahtev tužilaštva, stav 18.

²⁸ Odgovor odbrane, stav 45.

²⁹ Odgovor odbrane, stav 45.

³⁰ replika tužilaštva, stav 12.

³¹ V. KSC-BC-2020-05, F00150, pretresni panel I, *Decision on witness familiarisation* /Odluka o informisanju svedoka/, 9. jul 2021, stav 20; KSC-BC-2020-04, F00435, pretresni panel I, *Decision on witness familiarisation* /Odluka o informisanju svedoka/, 24. februar 2023, stav 19; KSC-BC-2023-10, F00595, pretresni panel I, *Decision on witness familiarisation* /Odluka o informisanju svedoka/, 13. novembar 2024, stav 32.

³² V. ICTY, *Prosecutor v. Mladić*, IT-09-92-T, Pretresno veće I, [Decision on the Prosecution Submissions on the Expert Statement of Prosecution Witness Teufika Ibrahimefendić Pursuant to Rule 94bis](#), 14. septembar 2012, stavovi 6–7.

i u ovom slučaju svrha pripremni sastanaka da se svedoku pomogne da se pripremi za svedočenje i da se proceni u kojoj meri on može da iznese relevantne i verodostojne dokaze o činjenicama i okolnostima relevantnim za predmet.³³ Panel takođe primećuje i (i) da je odbrana najkasnije 11. oktobra 2024. obaveštena o nekoliko dodatnih dokumenata o kojima će se veštacima postavljati pitanja i (ii) da ti dokumenti izgledaju slični već predloženom originalnom materijalu povezanom s veštacima na kom se njihovi izveštaji i zasnivaju. To znači da predloženim pristupom interesi odbrane neće biti ugroženi, pa se njene tvrdnje stoga odbijaju.

B. ZAHTEV TUŽILAŠTVA DA UNESE IZMENE U SPISAK SVOJIH DOKAZNIH PREDLOGA

21. Tužilaštvo traži odobrenje da spisak dokaznih predloga tužilaštva izmeni tako što će mu dodati potvrdu o smrti koju je potpisao svedok W04826 (u daljem tekstu: potvrda o smrti).³⁴ Tužilaštvo tvrdi da za takvu izmenu postoje valjani razlozi i da njome interesi odbrane neće biti ugroženi.³⁵ Tužilaštvo navodi da je potvrdu o smrti identifikovalo kao dokazni predlog tek tokom priprema za svedočenje svedoka W04826.³⁶

22. Odbrana u odgovoru kaže da tužilaštvo nije ispunilo uslove za traženu izmenu.³⁷ Odbrana tvrdi da se lice navedeno u potvrdi o smrti, [BRISANO], ne navodi u optužnici kao žrtva te da stoga potvrda o smrti nije *prima facie* relevantna niti dovoljno važna da bi bilo opravdano da se ona ovako kasno doda spisku

³³ Nalog o vođenju postupka, stav 86. V. takođe F02563, panel, Decision on Selimi Defence Request Concerning W04846's Preparation Session and Selimi Defence Request to Caution the SPO and for Additional Relief /Odluka o zahtevu Selimijeve odbrane u vezi s pripremnim sastankom sa svedokom W04846 i zahtevom Selimijeve odbrane da se tužilaštvu izrekne opomena i zahtevom za izricanje dodatne mere/, 12. septembar 2024, stav 18.

³⁴ Zahtev tužilaštva, stav 32, gde se upućuje na [BRISANO].

³⁵ Zahtev tužilaštva, stav 32.

³⁶ Zahtev tužilaštva, stav 32.

³⁷ Odgovor odbrane, stav 50.

dokaznih predloga tužilaštva.³⁸ Dalje, odbrana tvrdi da tužilaštvo tim dokumentom raspolaže još od 8. decembra 2022. i da nisu izneti valjani razlozi da se on ovako kasno doda spisku dokaznih predloga tužilaštva.³⁹

23. Prema pravilu 118(2), panel može da odobri izmene spiska dokaznih predmeta po prijemu blagovremenog obaveštenja i predočavanju valjanih razloga. S tim u vezi, panel podseća da će sve zahteve da se spisak dokaznih predmeta izmeni u ovako odmakloj fazi postupka razmatrati naročito strogo.⁴⁰ Kao što je rečeno,⁴¹ panel je već odobrio zahtev tužilaštva da neke dokumente doda svom spisku dokaznih predloga, koji je ionako u najmanju ruku obiman. Imajući to na umu, panel će oceniti da li je tužilaštvo, s obzirom na fazu u kojoj se postupak nalazi, blagovremeno dostavilo svoje obaveštenje i pokazalo valjane razloge da izmeni spisak svojih dokaznih predloga, kao i da li bi odobravanjem tog zahteva interesi odbrane mogli biti neosnovano ugroženi.⁴²

24. Što se tiče pitanja da li je obaveštenje podneto blagovremeno, panel prima k znanju tvrdnju tužilaštva da potvrdu o smrti nije ranije dodalo spisku svojih dokaznih predloga zato što ju je identifikovalo kao dokazni predlog tek tokom priprema za svedočenje svedoka W04826.⁴³ Iako je zahtev da se potvrda o smrti

³⁸ Odgovor odbrane, stav 50.

³⁹ Odgovor odbrane, stav 50.

⁴⁰ V. F02167, panel, *Decision on Prosecution Requests to Amend the Exhibit List (F02099)* /Odluka o zahtevu tužilaštva F02099 da izmeni spisak dokaznih predloga/ (u daljem tekstu: odluka od 7. marta 2024), 7. mart 2024, poverljivo, stav 10 (javna redigovana verzija (F02167/RED) zavedena je istog dana). V. takođe engleski transkript zasedanja, 15. februara 2023, str. 2017–2018.

⁴¹ Odluka od 7. marta 2024, stav 10; F01995, panel, *Decision on Prosecution Request to Amend the Exhibit List (F01844)* /Odluka o zahtevu tužilaštva F01844 da izmeni spisak dokaznih predloga/ (u daljem tekstu: odluka od 8. decembra 2023), 8. decembar 2023, poverljivo, stav 9 (javna redigovana verzija (F01995/RED) zavedena je istog dana); F01902, panel, *Decision on Prosecution Request to Amend the Exhibit List (F01858)* /Odluka o zahtevu tužilaštva F01858 da izmeni spisak dokaznih predmeta/ (u daljem tekstu: odluka od 3. novembra 2023), 3. novembar 2023, stav 7; F01785, panel, *Decision on Prosecution Requests to Amend the Exhibit List (F01689 and F01747)* /Odluka o zahtevima tužilaštva F01689 i F01747 da izmeni spisak dokaznih predloga/ (u daljem tekstu: odluka od 12. septembra 2023), 12. septembar 2023, poverljivo, stav 16 (javna redigovana verzija (F01785/RED) zavedena je istog dana).

⁴² Odluka od 7. marta 2024, stav 10; odluka od 8. decembra 2023, stav 9; odluka od 3. novembra 2023, stav 7; odluka od 12. septembra 2023, stav 16.

⁴³ Zahtev tužilaštva, stav 32.

doda spisku dokaznih predloga tužilaštva mogao biti podnet i ranije, panel primećuje da je potvrda o smrti odbrani bila obelodanjena 8. decembra 2022. na osnovu pravila 102(3).⁴⁴ Dalje, panel primećuje da će svedok W04826 svedočiti u januaru 2025.⁴⁵ i konstatuje da je odbrana još 11. oktobra 2024. obaveštena o nameri tužilaštva da koristi potvrdu o smrti. S obzirom na to da se u složenim postupcima s većim brojem optuženih mora očuvati izvestan stepen fleksibilnosti,⁴⁶ i s obzirom na to da je potvrda o smrti veoma kratka i da se odnosi na veoma usku temu, panel konstatuje da je tužilaštvo svoje obaveštenje u vezi s potvrdom o smrti dostavilo blagovremeno.

25. Što se tiče valjanih razloga zahteva i pitanja relevantnosti i važnosti potvrde o smrti, panel smatra da nenamerni propust sam po sebi i u ovoj fazi postupka ne predstavlja valjan razlog.⁴⁷ Ipak, iako to što je strana u postupku tek kasno shvatila važnost nekog dokumenta samo po sebi ne može da posluži kao valjan razlog, panel prihvata da strana u postupku tek tokom suđenja može postati svesna relevantnosti i važnosti nekih dokumenata.⁴⁸ Panel primećuje da se potvrda o smrti odnosi, između ostalog, na (i) smrt [BRISANO], (ii) okolnosti njegovog zatočenja i (iii) obrasca postupanja na relevantnom mestu na kom je [BRISANO] držan u zatvoru. Iako se [BRISANO] u optužnici ne navodi izričito kao žrtva ubistva, panel smatra da su navedena pitanja bitna za ovaj predmet utoliko što mogu biti relevantna za utvrđivanje izvesnih obrazaca u postupanju sa zatvorenicima OVK i uzroka smrti nekih od njih. Panel se, dakle, uverio da je,

⁴⁴ V. obelodanjeni materijal, komplet 615.

⁴⁵ Podnesak tužilaštva sa spiskom svedoka, str. 101.

⁴⁶ V. npr. odluka od 12. septembra 2023, stavovi 32, 38, 65, 71, 77, 88, gde se upućuje na IA019/F00006, panel Apelacionog suda, *Decision on Taçi's Appeal against Decision on Specialist Prosecutor's Request to Amend its Exhibit List and to Authorise Related Protective Measures* /Odluka o Tačijevoj žalbi na odluku o zahtevu specijalizovanog tužioca da se odobre izmena spiska dokaznih predloga i odgovarajuće zaštitne mere/, 12. jul 2022, stav 21.

⁴⁷ F01352, panel, *Decision on Prosecution Request to Amend the Exhibit List and Related Matters* /Odluka o zahtevu tužilaštva da izmeni spisak dokaznih predloga i o pitanjima povezanim s tim/, 8. mart 2023, poverljivo, stav 30.

⁴⁸ Odluka od 12. septembra 2023, stavovi 27, 72.

suprotno onom što odbrana tvrdi,⁴⁹ potvrda o smrti *prima facie* relevantna i dovoljno važna, kao i da postoje valjani razlozi za njeno pozno dodavanje spisku dokaznih predloga tužilaštva.

26. Što se tiče ugrožavanja interesa odbrane, panel podseća da je predviđeno da svedok W04826 svedoči januara 2025.⁵⁰ Panel konstatuje i sledeće: (i) potvrda o smrti jeste dokument ograničenog obima (svega dve stranice) i tiče se jednog jedinog lica, (ii) potvrda o smrti odbrani je obelodanjena 8. decembra 2022. na osnovu pravila 102(3)⁵¹ i (iii) tužilaštvo potvrdu o smrti ne namerava da predloži na osnovu pravila 149 ili 154.⁵² Panel se uverio da odbrana pre svedočenja ovog svedoka ima dovoljno vremena da se adekvatno pripremi i da prava optuženih neće biti narušena. Prema tome, panel konstatuje da interesi odbrane neće biti ugroženi ako se potvrda o smrti doda spisku dokaznih predloga tužilaštva.

C. KVALIFIKACIJE VEŠTAKA

27. Svedočenje veštaka dopušteno je (i) ako su ispunjeni uslovi da se predloženi svedok smatra veštakom, (ii) ako veštakovo svedočenje ispunjava uslove iz pravila 138(1) Pravilnika, uključujući i one o minimalnim uslovima pouzdanosti, relevantnosti i dokazne snage, i (iii) ako sadržaj veštakove izjave ili izveštaja ostaje u okviru veštakovog prihvaćenog stručnog znanja i ako je dopušten.⁵³

⁴⁹ Odgovor odbrane, stav 50.

⁵⁰ V. gore, stav 24.

⁵¹ V. obelodanjeni materijal, komplet 615.

⁵² Zahtev tužilaštva, stav 34.

⁵³ Odluka od 3. decembra 2021. u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 63, gde se upućuje na ICTY, *Prosecutor v. Martić*, IT-95-11-T, Pretresno veće, [Decision on Defence's Submission of the Expert Report of Milisav Sekulić Pursuant to Rule 94bis, and on Prosecution's Motion to Exclude Certain Sections of the Military Expert Report of Milisav Sekulić, and on Prosecution Motion to Reconsider Order of 7 November 2006](#), 13. novembar 2006, str. 3–4; *Prosecutor v. Milošević*, IT-98-29/1-T, Trial Chamber, [Decision on Admission of Expert Report of Robert Donia](#), 15. februar 2007, stav 8; *Prosecutor v. Martić*, IT-95-11-T, Pretresno veće, [Decision on Defence's Submission of the Expert Report of Professor Smilja Avramov Pursuant to Rule 94 bis](#), 9. novembar 2006.

28. Pre svega, panel primećuje da ni Zakonom ni Pravilnikom nije definisano šta su uslovi da bi neko bio prihvaćen kao veštak. Pravilo 149(2)(a) Pravilnika implicitno postulira da veštak mora imati potrebne kvalifikacije i da njegovo svedočenje mora biti relevantno za postupak.⁵⁴ Kao veštak u smislu pravila 149 Pravilnika može se definisati „neko ko zahvaljujući stručnom znanju, veštini ili obučenosti može da pomogne da instances koja objektivno sudi o činjenicama razume sporno pitanje ili donese odluku o njemu”.⁵⁵

29. Panel prima k znanju da je odbrana obavestila tužilaštvo da ne dovodi u pitanje kvalifikacije veštaka.⁵⁶

⁵⁴ KSC-BC-2020-07, F00470, pretresni panel II, *Decision on Prosecution Requests in Relation to Proposed Defence Witnesses* /Odluka po zahtevima tužilaštva u vezi sa predloženim svedocima odbrane/ (u daljem tekstu: odluka od 3. decembra 2021. u predmetu *Gucati i Haradinaj*), 3. decembar 2021, stav 62.

⁵⁵ Odluka od 3. decembra 2021. u predmetu *Gucati i Haradinaj*, stav 64, gde se upućuje na ICTY, *Prosecutor v. Galić*, IT-98-29, pretresno veće, [Decision Concerning the Expert Witnesses Ewa Tabeau and Richard Philips](#), 3. jul 2002, str. 2; *Prosecutor v. Brđanin*, IT-99-36-Y, [Decision on Prosecution's Submission of Statement of Expert Witness Ewan Brown](#), 3. jun 2003, str. 4; *Prosecutor v. Strugar*, IT-01-42-PT, pretresno veće, [Decision on the Defence Motions to Oppose Admission of Prosecution Expert Reports Pursuant to Rule 94 bis](#), 1. april 2004, str. 4; *Prosecutor v. Stanišić and Simatović*, IT-03-69-PT, pretresno veće, [Decision on Prosecution's Submission of the Expert Report of Nena Tromp and Christiam Nielsen Pursuant to Rule 94 bis](#), 18. mart 2008, stav 8; *Prosecutor v. Perišić*, IT-04-81-T, pretresno veće, [Decision on Expert Reports by Richard Butler](#), 4. mart 2009, stav 9; *Prosecutor v. Martić*, IT-95-11-T, pretresno veće, [Decision on Prosecution's Motions for Admission of Transcripts Pursuant to Rule 92 bis \(D\) and of Expert Reports Pursuant to Rule 94 bis](#), 13. januar 2006, stav 37; *Prosecutor v. Milošević*, IT-98-29/1-T, pretresno veće, [Decision on Defence Expert Witnesses](#), 21. avgust 2007, stav 6; SCSL, *Prosecutor v. Taylor*, 03-01-T, pretresno veće, [Decision on Defence Application to Exclude the Evidence of Proposed Prosecution Expert Witness Corinne Dufka or, in the Alternative, to Limit its Scope and on Urgent Prosecution Request for Decision](#), 19. jun 2008, stavovi 7–8; *Prosecutor v. Brima et al.*, 04-16-T-365, pretresno veće, [Decision on Prosecution Request for Leave to Call an Additional Witness \(Zainab Hawa Bangura\) Pursuant to Rule 73 bis \(E\), and on Joint Defence Notice to Inform the Trial Chamber of Its Position Vis-a-vis the Proposed Expert Witness \(Mrs. Bangura\) Pursuant to Rule 94 bis](#), 5. avgust 2005, stavovi 23, 31; *Prosecutor v. Norman et al.*, 04-14-T, pretresno veće, [Decision on Prosecution Request for Leave to Call Additional Witnesses and for Orders for Protective Measures](#), 21 June 2005; *Prosecutor v. Sesay et al.*, 04-15-T, pretresno veće, [Decision on Prosecution Request for Leave to Call an Additional Expert Witness](#), 10. jun 2005.

⁵⁶ V. gore, stav 2.

1. Svedok W04826

30. Panel je pregledao radnu biografiju svedoka W04826⁵⁷ i konstatuje da je svedok stekao diplomu iz medicine i postdiplomsku specijalizaciju kao doktor forenzike, kao i da ima doktorat iz biologije i antropologije. Svedok W04826 radio je godinama na Kosovu kao forenzički patolog pri [BRISANO]. Panel se uverio da svedok W04826 kao forenzički patolog ispunjava uslove da svedoči kao veštak u smislu pravila.

2. Svedok W04874

31. Panel je pregledao radnu biografiju svedoka W04874⁵⁸ i konstatuje da je svedok stekao diplomu iz medicine i postdiplomsku specijalizaciju iz oblasti patologije i forenzičke medicine. Svedok W04874 radio je dugi niz godina kao patolog za [BRISANO], na Kosovu, [BRISANO]. Pored toga, svedok W04874 predavao je nekoliko godina forenzičku patologiju na univerzitetima. Panel se, dakle, uverio da svedok W04874 kao forenzički patolog ispunjava uslove da svedoči kao veštak u smislu pravila 149.

3. Svedok W04875

32. Panel je pregledao radnu biografiju svedoka W04875⁵⁹ i konstatuje da je svedok stekao diplomu iz biologije i doktorat iz molekularne biologije. Svedok W04875 ima i višegodišnje radno iskustvo kao član [BRISANO] i kao predavač iz oblasti forenzičke genetike. Iz radne biografije svedoka W04875 proizlazi i da svedok ima iskustvo u vršenju analize DNK i identifikovanja skeletnih ostataka,

⁵⁷ 103409-103410. V. prilog 2 uz zahtev tužilaštva, str. 4.

⁵⁸ 103133-103135. V. prilog 1 uz zahtev tužilaštva, str. 2.

⁵⁹ 103392-103400. V. prilog 3 uz zahtev tužilaštva, str. 2.

takođe u kontekstu krivičnih postupaka. Panel se, dakle, uverio da svedok W04875 kao forenzički genetičar ispunjava uslove da svedoči kao veštak u smislu pravila.

D. DOPUŠTENOST MATERIJALA PREDLOŽENOG UZ VEŠTAKE

33. Tužilaštvo traži da se izveštaji veštaka i originalni materijal povezan s njima prihvate na osnovu pravila 138 i 149.⁶⁰

34. Odbrana tvrdi da je kod sva tri veštaka iskoristila prava koja ima na osnovu pravila 149 (2)(b) i (c) i da se dokazi predloženi uz svedoke u načelu ne mogu prihvatiti pre nego što oni završe sa svedočenjem *viva voce*, posle kog strane u postupku mogu da se izjasne o njihovoj prihvatljivosti.⁶¹ Odbrana tvrdi da je pravilom 149 jasno predviđeno da se svedočenje veštaka u pismenom obliku i bez unakrsnog ispitivanja može prihvatiti samo ako se suprotna strana s tim složi u skladu s pravilom 149(3).⁶²

35. Tužilaštvo tvrdi da panel ima pravo da donese preliminarnu odluku o dopuštenosti i pre nego što veštaci budu svedočili, te da to rutinski čini za svedočenja čije se prihvatanje traži na osnovu pravila 154.⁶³

36. Pretresni panel konstatuje da to što su svedoci W04826, W04874 i W04875 pozvani da svedoče kao veštaci⁶⁴ ne znači da panel treba da ocenjuje dopuštenost materijala predloženog uz njih pre nego što ti svedoci budu svedočili pred njim.⁶⁵ Pošto se odbrana nije složila sa zahtevom da se materijal predložen uz veštake prihvati na osnovu pravila 149 i pošto je najavila da želi da unakrsno ispita

⁶⁰ Zahtev tužilaštva, stavovi 1, 42.

⁶¹ Odgovor odbrane, stav 12.

⁶² Odgovor odbrane, stav 16.

⁶³ replika tužilaštva, stav 3.

⁶⁴ V. gore, stavove 30–32.

⁶⁵ ICTY, *Prosecutor v. Galić*, IT-98-29-T, [Decision on the Expert Witness Statement Submitted by the Defence](#), 27. januar 2003, str. 4. V. takođe ICTY, *Prosecutor v. Popović et al.*, IT-05-88-T, [Decision on Defence Rule 94 bis Notice Regarding Prosecution Expert Witness Richard Butler](#), 19. septembar 2007, stav 31.

veštaka, panel je, prema pravilu 149(4), dužan da odluči „o prihvatljivosti izveštaja veštaka *nakon njegovog svedočenja i ispitivanja*“. To znači da će panel odluku o dopuštenosti materijala predloženog uz veštake doneti kad strane u postupku i sam panel budu završili s ispitivanjem veštaka i na osnovu argumenata koje će strane u postupku, pošto veštaci završe sa svedočenjem, izneti u prilog prihvatanju ili protiv prihvatanja. Tužilaštvo će tokom glavnog ispitivanja morati da pokaže da izveštaji veštaka ispunjavaju uslove iz pravila 138 (1) i 149, dok će odbrana tokom unakrsnog ispitivanja veštaka ispitivati s namerom da potkrepi primedbe koje je iznela na dopuštenost njihovih izveštaja. Panel će tek posle toga moći valjano da oceni da li je materijal predložen uz veštake dopušten.

37. S obzirom na navedeno, panel u ovom trenutku neće donositi preliminaru odluku o dopuštenosti materijala predloženog uz veštake, već nju odgađa do trenutka kad se završi svedočenje i ispitivanje svakog veštaka, u skladu s pravilom 149(4).

E. DOPUŠTENOST DOKUMENATA PREDLOŽENIH NA OSNOVU PRAVILA 154

38. Tužilaštvo traži da se izjave svedoka W04826 i svedoka W04875 i dokazni predlozi povezani s njima prihvate na osnovu pravila 154.⁶⁶

39. Odbrana tvrdi da se pravilo 154 ne može primenjivati na svedočenje veštaka i da se ne može koristiti kao alternativni način za prihvatanje izjava svedoka W04826 i dokaznih predloga povezanih s njim još pre njegovog svedočenja *viva voce*.⁶⁷

40. Tužilaštvo tvrdi da je pravilo 149 *lex specialis* koji se primenjuje na konačne izveštaje veštaka, ali da ni Zakonom ni Pravilnikom nije zabranjeno da se drugi

⁶⁶ Zahtev tužilaštva, stavovi 1, 42. V. takođe priloge 1–3 uz zahtev tužilaštva.

⁶⁷ Odgovor odbrane, stav 16.

materijal povezan s veštacima prihvati na osnovu nekog drugog pravila što obuhvata i pravilo 154.⁶⁸

41. Panel se slaže s tvrdnjom tužilaštva da je pravilo 149 *lex specialis* za prihvatanje izveštaja veštaka i da ni Zakonom ni Pravilnikom nije zabranjeno prihvatanje izjava veštaka na osnovu pravila 154.⁶⁹ Međutim, pošto se izjave svedoka W04826 i W04875 zasnivaju na njihovim izveštajima veštaka ili se tiču veoma sličnih dokaza, panel koristi svoje diskreciono pravo i nalaže tužilaštvu da tokom ispitivanja tih veštaka od njih *viva voce* dobije bilo koje iskaze sadržane u dokumentima predloženim na osnovu pravila 154 koje smatra naročito važnim za svoju tezu. Kao što je već rečeno, panel će odluku o dopuštenosti izveštaja veštaka doneti pošto se završe njihovo svedočenje i ispitivanje.

V. STEPEN TAJNOSTI

42. Panel primećuje da je odgovor odbrane zaveden kao poverljiv. Zato panel nalaže odbrani da do **petka 20. decembra 2024.** dostavi javnu redigovanu verziju tog dokumenta ili da zatraži da se izmeni njegov stepen tajnosti.

VI. DISPOZITIV

43. Iz navedenih razloga panel

- a) **DELIMIČNO ODOBRAVA** zahtev tužilaštva;
- b) **ODOBRAVA** zahtev tužilaštva da spisku svojih dokaznih predloga doda potvrdu o smrti;
- c) **NALAŽE** tužilaštvu da do **petka 20. decembra 2024.** dostavi izmenjenu

⁶⁸ Replika tužilaštva, stav 3

⁶⁹ V. ICTY, *Prosecutor v. Galić*, IT-98-29-AR73.2, [Decision on Interlocutory Appeal Concerning Rule 92bis\(C\)](#), 7. jun 2002, stav 40.

verziju spiska dokaznih predloga tužilaštva;

- d) **ODLAŽE** odluku o prihvatanju materijala predloženog uz svakog veštaka sve dok se ne završi njihovo svedočenje u sudnici;
- e) **DELIMIČNO ODBIJA** zahtev tužilaštva u delu koji se odnosi na dokumente predložene uz svedoka W04826 i uz svedoka W04875 na osnovu pravila 154 i **NALAŽE** tužilaštvu da o onim aspektima tih dokumenata koje smatra naročito važnim za ovaj predmet te svedoke ispita *viva voce*;
- f) **NALAŽE** odbrani da do **petka 20. decembra 2024.** podnese javnu redigovanu verziju svog odgovora ili da zatraži da se izmeni stepen poverljivosti tog podneska.

/potpis na originalu/

Čarls L. Smit III,
predsedavajući sudija

U ponedeljak, 16. decembra 2024.

U Hagu, Holandija.